

Bc. Markéta Exnerová
**Krizový plán jako pomoc učitelí při řešení situací spjatých s rizikovým
chováním žáků.**
(posudek oponenta)

Každá práce mi jako čtenáři přináší nějaké téma. Práce M. Exnerové 'po nějakém čase čtení' otevřela téma 'textu' ... tedy de facto způsobu použití určitého typu verbální kódu pro výklad určitého tématu. Není zřejmě sporu o tom, že takové téma je důležité nejen ve vztahu k práci kol. Exnerové. Při četbě jejího textu jsem postupně nabyl dojmu, že pokud jde samotný obsah, není vlastně co řešit. Vše už je dáno jak odbornou literaturou tak předpisy. Jde jen o to, aby autorka srovnala známé informace a pak už jde 'jen' o to, aby **to** školy a učitelé začali dělat ... jenže tady se zase vrátím opět k onomu kódu ...

V tomto případě nevyužiji obvyklé hodnotící tabulky. Tentokrát je mi těsná a možná by mne vmanévrovala do svým způsobem podobné úrovně sdělnosti, kterou vnímám v hodnoceném textu.

Nu, to bylo jen na vysvětlenou, proč budu psát to, co budu psát:

V žádném případě nemám pochybnosti o důležitosti tématu. Behaviorální edukační témata jsou mi (osobně-odborně) blízká a téma diplomové práce má cosi společného s 'dramatickým konceptem' edukace a pak tedy i s tím, že učitel by měl být (možná i prioritně) připravován na práci s problematickými situacemi. V tomto ohledu si tématu práce tedy cením.

Dále budu psát postupně tak, jak jsem se propracovával textem:

S. 10 a první poznámka: „... řešení vzniklé krizové situace tak, aby se její dopady minimalizovali ...“; nebo s. 26-7: „Činnosti školního poradenského pracoviště vyplývají ...“
Jak jste na tom, kolegyně, s pravopisem?

S. 18 – „Prvním krokem, který by měl předcházet vytvoření funkčního krizového plánu, je splnění 3 podmínek – chtít, umět a vytrvat (viz. schéma č.2, s.13)“ ... avšak tato triáda na s. 13 není ...

S. 18 ještě jednou – Tady se poprvé vynořuje ono výše zmíněné 'důležité téma'. V některých pasážích si přestávám být jist, co konkrétního se za dosti obecným textem vlastně má skrývat, o čem text vlastně pojednává...

S. 19 – „Umět znamená vědět jak.“ **Mohla by autorka tuto 'tezi' vysvětlit, a to s využitím psychologického pojmosloví?** Věřím, že ano.

Po dalších několika stranách:

– Myslím, že teoretická část¹ mohla být kratší a tím pádem i svižnější a čtenářsky zajímavější. Stále více se mi jeví, že se tu zbytečně obšírně opakují víceméně známé pravdy, které by se daly shrnout do tezí textově mnohem dynamičtějších ... Problém je zřejmě v tom, že tyto stránky zhusta popisují fakticky 'činnosti', ale na tak obecné úrovni, že se činnostní charakter

¹ Nazývám ji tak proto, že autorka na s. 8 píše: „Samotná metodika práce s krizovým plánem školy bude uvedena jako **praktická část** diplomové práce.“ [zvýraznil J.V.] Předpokládám tedy, že kap. 2 -4 jsou (jakoby?) částí teoretickou.

popisovaného prakticky ztrácí. Nejsem si jist, jestli je to šťastné pojetí toho, čemu by se mělo říkat teorie (pokud jsem v teoretické části) ... ale dobrá, řekněme, že toto pojetí psaní se v pedagogických diplomkách (a nejen v nich) využívá ...

Nespraví to bohužel ani výčty tu 'rysů' či charakteristik něčeho, tu povinností, tu pravidel atd., z nichž se ovšem teoretická část většinou skládá. Celkem vzato chovám výčty ve velké oblibě. Mají potenciál konkretizace. Avšak výčty zde uváděné – a jdou jeden za druhým – popisují skutečnosti na úrovni dosti obecné. Což má patrně co do činění i s tím, že odbornou literaturu tu zhusta zastupují právní dokumenty.

... proto s napětím očekávám, jak se text změní od s. 47, neboť odtud začíná část praktická ...

Avšak některé partie probírané v 'teoretické' části se tu znovu opakují (např. téma intervence) ...

S. 62 – ... metodická příručka má zatím spíše charakter učebnice, opět tedy napjatě čekám, jak se text dále vyvine.

S. 67 – ... dospívám k závěru, že text metodické příručky opět plyne ve velmi obecné rovině.

S. 69 – ... první konkrétní popis chování nalézám až zde, na 23. či 24. straně metodiky.

S. 76 – Objevují se 'poněkud obrázkové' návody, jak krokovat chování školy/učitele v krizové situaci, kdy žák dělá problematické věci apod. O.K. Nicméně návodů je opět tolik (podle typů problematického chování vždy jeden), že lze pochybovat o tom, zda si je budou pedagogové – při míře toho, co vše musejí ve škole 'plnit' – náležitě osvojovat. Krokových návodů je celkem 14 ...

Bylo by možné udělat prakticky použitelnější (a k praktikovi přátelštější) metodiku? Pokud ne – proč? Pokud ano – jak?

Možná zná kolegyně Exnerová jiné učitele, než já. Ale podle těch 'mých' si dovedu docela dobře představit, co by nad tímto typem metodiky říkali...

Na s. 7 autorka píše: „Tato metodika by měla být jasná, srozumitelná, prakticky uchopitelná, vycházející z odborných poznatků, názorná a zároveň čtivá.“ Jako čtenář si dovolím tyto parametry okomentovat:

- jasná – *v podstatě ano*;

- srozumitelná – *jako text ano – v tom smyslu, že jazykový kód není využit kupř. 'zmatečně', text drží pohromadě, má logiku ... jako text*;

- prakticky uchopitelná – *pod tuto charakteristiku bych se nepodepsal; myslím, že text má jednu nevýhodu: pojednává zhusta o věcech behaviorálních, které nemohou být nekonkrétní, ale sám výklad je v rovině obecné*;

- názorná – *možná máme diferencovanou představu o tom, co je názorné ... podle mého 'názoru' text metodiky dostatečně názorný není; výjimkou je domeček v první části a pak kroková schémata; příležitostí k názornosti byla však v textu mnohem více (a i jiných, než grafických) a je škoda, že nebyly využity*;

- čtivá – *nemyslím si to*.

Je bohužel škoda, že autorka (např. na místo dlouhých citací z ministerských výnosů) neověřila funkčnost metodického textu v praxi!!

Práci samozřejmě doporučuji k obhajobě. Po věcné stránce ji považuji za 'v pořádku'. Nicméně **sama metodická příručka do značné míry rezignuje na 'didaktiku' metodických textů**, což je na katedře pedagogiky poněkud problém ... a hodnotím ji tedy tak, jak psáno zde výše.

Navrhuji klasifikaci velmi dobře.

10.1.2013

Josef Valenta